

Aan

Buro Hoogstraat BV
Dhr. J. Wierda
Kerkplein 5
8121 BM Olst

Emmastraat 16
8011 AG Zwolle

T (038) 423 64 64
E info@ecogroen.nl
I www.ecogroen.nl

Vleermuis- en broedvogelonderzoek

Contactpersoon

M. (Mike) Wallink

Kenmerk

15-367

Status

definitief

Datum

9 november 2015

Betreft

Bomenrij Binnenweg, Elburg

Aanleiding en doelstelling

In opdracht van de Buro Hoogstraat BV heeft Ecogroen ecologisch onderzoek uitgevoerd in verband met de (mogelijke) kap van enkele bomen langs de Binnenweg te Elburg. Het onderzoek heeft zich gericht op de geschiktheid van de bomen en directe omgeving als leefgebied voor vleermuizen en jaarrond beschermde broedvogels.

De Flora- en faunawet (Ff-wet) stelt dat voor ruimtelijke ingrepen moet worden nagegaan of er schade toegebracht wordt aan beschermde soorten zoals bovengenoemde soortgroepen (zie voor meer informatie bijlage 1).

Situatieschets

Een particuliere initiatiefnemer is voornemens om de bestemming van het perceel aan de Oostendorperstraatweg 7 in Elburg te herzien. Ten behoeve hiervan is het de verwachting dat enkele bomen, in een bomenrij grenzend aan het perceel van de initiatiefnemer, gekapt worden. Het betreft een bomenrij bestaande uit Berk en Esdoorn langs de Binnenweg (zie bijlage 2).

Werkwijze

Vleermuizen

Om na te gaan of in de betreffende bomen holten/ruimten aanwezig zijn en zo ja of deze daadwerkelijk geschikt zijn als vaste verblijfplaats voor vleermuizen, zijn de bomen op 3 november 2015 geïnspecteerd. Indien nodig zijn holten hierbij met een boomcamera geïnspecteerd. Tevens is gekeken naar een eventuele functie van de bomenrij als vliegroute.

Vleermuis- en broedvogelonderzoek

Jaarrond beschermde broedvogels

Tijdens het veldbezoek is gericht onderzoek gedaan naar de (mogelijke) aanwezigheid van jaarrond beschermde broedlocaties van bijvoorbeeld uilen en roofvogels (zie kader 1). Tijdens het veldbezoek is intensief gezocht naar (restanten van oude) nesten. Daarnaast is op basis van soortwaarnemingen, biotoopeisen, terreinkenmerken, expert judgment en bekende ecologische principes beoordeeld welke soorten aanwezig kunnen zijn. Op deze wijze is een goede indruk ontstaan van de (mogelijke) aanwezigheid van broedvogels waarvan de nestlocatie jaarrond beschermd is.

Kader 1: Broedvogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

Onder jaarrond beschermde nesten van broedvogels wordt verstaan: in functie zijnde nesten van de Ooievaar, Boomvalk, Buizerd, Havik, Ransuil, Roek, Wespandief, Zwarte wouw, Slechtvalk, Sperwer, Steenuil, Kerkuil, Oehoe, Gierzwaluw, Grote gele kwikstaart en Huismus. Voor sommige andere soorten geldt dat de nesten jaarrond beschermd zijn als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen

Resultaten

Vleermuizen

Het leefgebied van strikt beschermde vleermuizen (Ff-wet tabel 3 en HR bijlage IV) bestaat uit (vaste) verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden (zie kader 1). Onderstaand worden deze onderdelen besproken.

Kader 2: Leefgebied van vleermuizen

Verblijfplaatsen bevinden zich in donkere en voor vleermuizen bereikbare ruimten in bomen, huizen, kelders et cetera en kunnen aanwezig zijn in de vorm van kraamkolonies/zomerverblijven, baltslocaties/ paarverblijven en winterverblijven.

Voor hun oriëntatie tijdens de trek van en naar hun verblijfplaats en foerageergebieden gebruiken vleermuizen veelal jaren lang dezelfde structuren. Vanwege dit traditiegetrouwe gedrag van vleermuizen vormen bepaalde lijnvormige structuren (bijvoorbeeld rijen woningen, watergangen en bomenrijen) een belangrijk onderdeel van een vliegroute. Wanneer alternatieve structuren ontbreken zijn dergelijke structuren 'onmisbaar' en zodoende beschermd.

Locaties waar insecten aanwezig zijn, bijvoorbeeld langs randen van bossen, bomenrijen of boven water zijn van belang als foerageergebied voor vleermuizen. Foerageergebied van vleermuizen geniet binnen de Flora- en faunawetgeving echter geen juridische bescherming, tenzij het onmisbaar is voor het voortbestaan van een populatie.

Verblijfplaatsen

In geen van de bomen zijn ruimten (holtes, loszittende bast, scheuren) aangetroffen die voor vleermuizen kunnen dienen als verblijfplaats. Negatieve effecten op vaste verblijfplaatsen is daarom voor deze locatie niet aan de orde waardoor het nemen van vervolgstappen voor vleermuizen niet nodig is.

Potentiële vliegroutes en foerageergebieden

Verspreid langs de bomenrij zijn enkele langs vliegende en foeragerende exemplaren vleermuizen zoals Gewone dwergvleermuis en Laatvlieger te verwachten. Gezien de ligging in onderzochte stedelijk gebied met verspreid liggende groenelementen en huizenrijen, kan worden uitgesloten dat de bomenrij onmisbaar is als vliegroute of foera-

Vleermuis- en broedvogelonderzoek

geergebied. In het plangebied en de omgeving blijven (ook in de toekomstige situatie) voldoende alternatieve potentiële vliegroutes en foerageergebieden beschikbaar.

Jaarrond beschermde broedvogels

Jaarrond beschermde nestlocaties zijn niet aangetroffen en/of zijn wegens het ontbreken van geschikt biotoop niet te verwachten in het plangebied of binnen de invloedssfeer van de plannen.

Conclusies

Alle bomen in het plangebied herbergen geen ruimten die geschikt zijn als vaste verblijfplaats voor vleermuizen. De beoogde plannen hebben geen nadelige gevolgen op vlieg- en/of jachtroutes en op belangrijk foerageergebied van vleermuizen. Voor eventuele kapwerkzaamheden is het nemen van vervolgstappen voor vleermuizen niet nodig.

Jaarrond beschermde nestlocaties van broedvogels zijn niet aangetroffen en/of wegens het ontbreken van geschikt biotoop niet te verwachten in het plangebied of binnen de invloedssfeer van de plannen.

Vleermuis- en broedvogelonderzoek

BIJLAGE 1 Samenvatting Flora- en faunawet

Inleiding

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht. Onder de Flora- en faunawet zijn ongeveer 500 soorten in Nederland aangewezen als beschermde dier- of plantensoort. De doelstelling van de wet is de bescherming en het behoud van de gunstige staat van instandhouding van in het wild levende plant- en diersoorten. Het uitgangspunt van de wet is 'nee, tenzij'. Dit betekent dat activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn.

De Flora- en faunawet kent een groot aantal verbodsbepalingen die samenhangen met ruimtelijke ingrepen, plannen en projecten. Zo is het verboden beschermde inheemse planten te plukken of te beschadigen en geldt voor beschermde dieren een verbod op het doden, verwonden en opzettelijk verontrusten. Ook is het verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde inheemse dieren te beschadigen of te verstoren of eieren te rapen of te vernielen. De verbodsbepalingen betreffende planten op hun groeiplaats zijn opgenomen in artikel 8. De verbodsbepalingen betreffende dieren in hun natuurlijke leefomgeving zijn vermeld in artikel 9 tot en met 12.

Van het verbod op schadelijke handelingen ('nee') kan onder voorwaarden ('tenzij') worden afgeweken, met een ontheffing of vrijstelling. Het verlenen hiervan is de bevoegdheid van de minister van Economische Zaken (EZ), of, in geval van beheer en schadebestrijding, van Gedeputeerde Staten van de provincies.

Beschermde dier- en plantensoorten

Beschermde inheemse planten- en diersoorten zijn bij algemene maatregel van bestuur aangewezen. Het zijn soorten die van nature in Nederland voorkomen en die in hun voortbestaan worden bedreigd of het gevaar lopen in hun voortbestaan te worden bedreigd. Ook zijn soorten aangewezen die niet noodzakelijkerwijs in hun voortbestaan worden bedreigd, maar wel bescherming genieten ter voorkoming van overmatige benutting.

De volgende diersoorten zijn beschermd volgens de Flora- en faunawet:

- 1 Alle van nature in Nederland voorkomende soorten *zoogdieren*, met uitzondering van gedomesticeerde dieren en met uitzondering van de zwarte rat, de bruine rat en de huismuis;
- 2 Alle van nature op het Europese grondgebied van de Lidstaten van de Europese Unie voorkomende soorten *vogels* met uitzondering van gedomesticeerde vogels;
- 3 Alle van nature in Nederland voorkomende soorten *amfibieën en reptielen*;
- 4 Alle van nature in Nederland voorkomende soorten *vissen*, met uitzondering van de soorten waarop de Visserijwet 1963 van toepassing is;
- 5 Een aantal ongewervelden (o.a. *insecten, libellen en kevers*) die in hun voortbestaan bedreigd zijn of het gevaar lopen in hun voortbestaan te worden bedreigd.

Er zijn drie beschermingsregimes van kracht, mede afhankelijk van de zeldzaamheid van de soort en de status in Europese richtlijnen. Van licht naar zwaar beschermd zijn de soorten opgenomen op Tabel 1, 2 of 3. Voor vogels gelden specifieke eisen, met name tijdens het broedseizoen. Bij ruimtelijke ingrepen geldt automatisch vrijstelling voor soorten van Tabel 1 waardoor de meeste aandacht gevraagd is voor soorten van Tabel 2/3 en voor vogels.

Vleermuis- en broedvogelonderzoek

Wijze van toetsing en beoordeling

Gaat u een ruimtelijke ingreep uitvoeren, zijn beschermde soorten aanwezig en is er sprake van overtreding van een verbodsbepaling uit de Flora- en faunawet, dan dient u een ontheffingsaanvraag in te dienen bij de RVO. Hierbij worden de volgende vragen gesteld:

- In welke mate wordt de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats aangetast?
- Is er een bij wet genoemd belang? (behalve bij Tabel 2-soorten)
- Is er een andere bevredigende oplossing? (behalve bij Tabel 2-soorten)
- Komt de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar?

RVO beoordeelt of het bij wet genoemd belang zwaarder weegt dan het overtreden van de verbodsbepaling(en). Voor Tabel 2-soorten gelden minder zware eisen en kan een door het ministerie goedgekeurde gedragscode ook uitkomst bieden. De gedragscode moet wel van toepassing zijn op uw activiteit en u moet kunnen aantonen dat u precies zo werkt als in de gedragscode staat. Voor Bijlage 1-soorten uit Tabel 3 krijgt u alleen ontheffing wanneer sprake is van een bij wet genoemd belang. Bij een ruimtelijke ingreep betreft het meestal één van de onderstaande vier belangen:

- Bescherming van flora en fauna (b)
- Volksgezondheid of openbare veiligheid (d)
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (e)
- Uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling (j)

Voor vogels en soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn geldt dat u in bepaalde gevallen alleen ontheffing kunt krijgen op grond van een bij wet genoemd belang uit respectievelijk de Vogelrichtlijn¹ en de Habitatrichtlijn.

Rode lijsten

Los van de Flora- en faunawet heeft de toenmalige Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit ter uitvoering van de bepalingen in artikelen 1 en 3 van het Verdrag van Bern een aantal Rode Lijsten voor bedreigde en kwetsbare soorten dieren en planten gepubliceerd². Voor soorten van de Rode Lijsten heeft de overheid zich verplicht onderzoek en werkzaamheden te bevorderen die nodig zijn voor bescherming en beheer. Het voorkomen van een soort op de Rode Lijst heeft geen wettelijke beschermingsstatus tot gevolg. Opname op de Rode Lijst zegt alleen iets over de zeldzaamheid en populatieontwikkelingen van de betreffende soorten.

¹ In de Vogelrichtlijn worden alleen de belangen b en d én de veiligheid van het luchtverkeer (belang c) genoemd.

² Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van TRCJZ/2004/5727, houdende vaststelling van rode lijsten flora en fauna en Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 28 augustus 2009, 25344, houdende vaststelling van geactualiseerde Rode lijsten flora en fauna.

Vleermuis- en broedvogelonderzoek

Bijlage 2 Ligging plangebied

Ligging plangebied weergegeven met gele lijn. Kaartbron; Google Earth.

